

EUTYCHOS

Kázání ze soboty 24. března 2012 – br. Radomír Jonczy

Vidíte? Seděl na parapetu, usnul, spadl a zabil se. Kdyby seděl spořádaně někde v sále, nemuselo se nic stát. Ti naši mladí. Vysedávají na těch balkónech, hrají si tam s těmi svými mobily, iPhony a iPady, ruší, neposlouchají a spí. Není se co divit, že pak padají z duchovních výšin a duchovně umírají.

Nespočítal bych, kolik diskusí na podobné téma jsem už v minulosti absolvoval. Dodnes se mi tu a tam ve snu vrací silný zážitek z puberty, kdy mne moje rázná maminka přitáhla za ucho z galerie do první řady mé rodné Havířovské modlitebny. O tom, že mladí mají sedět tak, aby byli rodičům na očích, byla přesvědčena přímo neochvějně ☺.

I. Možné příčiny tragedie

a) Selhali pořadatelé?

Při přehodnocování tragedie z Troadské modlitebny míváme většinou tendenci svalovat vinu na mladíka samotného. Rád bych však upozornil na to, že se z příběhu nedozvídáme o tom, proč dotyčný na tom parapetu vlastně seděl. Horní místnost, ve které lámání chleba, tedy večeře Páně probíhala, mohla být přeplněna a na chlapce už nikde jinde nezbylo místo. Bohoslužbu přece tenkrát večer vedl sám apoštol Pavel, matador nově se rodící křesťanské církve.

Je docela možné, že selhala pořadatelská služba. Mohlo jí uniknout, že byly porušeny bezpečnostní předpisy. Taková nezodpovědnost. Nechat chlapce sedět ve třetím patře na parapetu okna, které se tenkrát na starém orientě nedalo zavřít a ještě k tomu v místnosti, kde bylo mnoho olejových lamp a úměrně tomu málo vzduchu...

b) Selhali rodiče?

Text našeho příběhu je docela strohý. Možná bychom byli rádi, kdyby jeho autor, evangelista Lukáš, pojmenoval viníka. Rádi míváme ve věcech jasno. V našem křesťanském prostředí už celá dlouhá léta dominuje kauzální způsob myšlení. Všechno přece musí mít nějakou příčinu.

Někteří z nás by vinu přiřkli pořadatelům, jiní by zase zazlívali rodičům, že si chlapce dostatečně nepohlídali. Měli ho přece mít na očích a vědět, kde právě je. Stojí za úvahu, že Lukáš ve dvanáctém verši mladíka označuje termínem „pais“. Řečtina tak označuje chlapce ve věku osmi až čtrnácti let. Jak je možné, že takový hošík zůstal bez dozoru? Byl to sirotek, nebo syn nezodpovědných rodičů?

c) Selhal řečník?

Někteří zas míváme pifku na kazatele, kteří s obtížemi hledají konec své řeči. Je přece třeba se připravit a mluvit stručně, věcně a jasně. Příčinu neštěstí v Troadské modlitebny proto rádi přiřkneme nezodpovědnému řečníkovi. Kdo to jakživ viděl. Protahovat řeč až do půlnoci. Není přece v lidských silách, natož v silách dítěte,

udržet pozornost v tak pozdní hodině. Kdyby tak byl u toho někdo z dnešního Blesku, ten by to rozmázl. To by byl titulěk. Nezodpovědný kazatel způsobil tragedii.

Vypravěč příběhu však Pavla neobviňuje a nenapadají jej ani ostatní účastníci bohoslužby. Délka kázání byla pravděpodobně obecným konsensem mezi řečníkem a jeho posluchači. Pavel se totiž s Troadskými přišel rozloučit. Tušil, že je vidí naposled. Duch svatý mu totiž zjevil, že jej v Jeruzalémě, kam měl namířeno, čekají pouta, utrpení a smrt. (Sk 20,23) Všichni víme, jak to v podobných situacích chodí. Lidé se od sebe jaksí nejsou schopni odtrhnout...

d) Selhal Eutychos?

Nabízí se však ještě i jiné možné příčiny tragického neštěstí. Třeba ta, že si nakonec za to, co se stalo, mohl chlapec sám. Třeba byl neposlušný a nerespektoval varování pořadatelů, nebo rodičům prostě utekl. Moje máma vzpomíná na jedno konferenční shromáždění v Praze, při kterém její otec poslouchal kázání zahraničního hosta s takovým zaujetím, že se mohla v pohodě hned na začátku vzdálit a před koncem se vrátit. Co když chlapce kázání prostě nezajímalo a rodičům utekl proto, aby mohl stranou dění, třeba někde vzadu na okně nerušeně klimbat. Nezajímaly ho Boží věci a doplatil na to ☺.

II. Pavlova reakce na tragedii

Vše co jsme dosud řekli, zní docela reálně. Problém však spočívá v tom, že náš text žádnou ze zmíněných hypotéz nepotvrzuje. Jen konstatuje, že chlapec usnul, spadl, a když ho zvedli, byl mrtev. To, co však autora příběhu zajímá, je Pavlova reakce.

V textu čteme, že své kázání okamžitě přerušil. Možná řeknete, že není divu. Za daných okolností by už jej přece stejně nikdo dále neposlouchal. Zvláštní však je, že Pavel sešel dolů, sklonil se nad mrtvým tělem chlapce a objal jej. Normální židovský rabbi by se v době konání bohoslužby mrtvoly ani nedotkl. Nemohl by pak už totiž v lámání chleba pokračovat. Pavel se však těla mrtvého chlapce nejen dotýká, ale přímo jej objímá. Proč? Zřejmě tak následuje příkladu proroka Eliáše, který podobným způsobem vzkřísil syna vdovy ze Sarepty i příkladu jeho žáka Elizea, který si obdobně počínal při vzkříšení syna sunamitské ženy.

Zalehnutí mrtvého těla zřejmě mělo být odkazem ke stvořitelskému aktu, při kterém Bůh vdechl v chřípí člověka dech života. Pavlovo gesto mělo všem přítomným, vyděšeným smrtí chlapce připomenout, že život a smrt každého člověka je cele v rukou Stvořitele.

Myslím si však, že Pavel účastníky bohoslužby večere Páně nešokuje ani tak svými neobvyklými gesty, ale spíše tím, co v dané situaci veřejně, před celým shromážděním prohlásí: „*Upokojte se, je v něm život.*“ Poznal Pavel, že chlapec je jen v bezvědomí?

V epištole Koloským je zmínka o tom, že vypravěč našeho příběhu byl lékař. (Kol 4,14) Kdyby Eutychos jevil nějaké známky života, určitě by to lékaři neuniklo. On však zřetelně a jasně konstatoval smrt. Navzdory tomu Pavel prohlásil: „*Je v něm život*“

a vrátil se nahoru, aby v bohoslužbě pokračoval. Po kázání mělo ještě následovat lámání chleba.

III. Pavlova víra ve vzkříšení

Přitom v textu přece nikde není ani zmínka o tom, že by se chlapec pohnul. Jak mohl Pavel vysluhovat večeři Páně v domě, kde ležela mrtvola? Naše křesťanské pojetí večeře Páně má smuteční charakter. Večeře Páně prvních křesťanů však nebyla zasmušilou vzpomínkou na ukřižovaného Krista, nýbrž radostným zpřítomněním jeho vzkříšení a předjímkou svatby veselé hostiny spasených v Božím království.

Zapomněl Pavel na tragedii, která se právě odehrála? Byl otrlý, cholerický cynik, který nebral ohled na pocity lidí kolem sebe? Nikoli, přátelé. Večeři Páně sloužil v domě smutku právě proto, aby přítomným připomenul, že věřící člověk v podobné situaci nemusí podléhat panice. Večeři Páně totiž nevysluhuje Pavel, či jiní Boží služebníci, ale v Duchu svatém sám Ježíš Kristus, který zvítězil nad smrtí a sám o sobě říká: „Já jsem vzkříšení i život, kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít.

Těmito Ježíšovými slovy si je Pavel naprosto jist, proto navzdory tragedii v klidu láme chléb a po vysloužení památky večeře Páně až do rána v klidu s Troadskými rozmlouvá a pak odplouvá na další cestu. Na Eutycha se už dokonce ani nezeptá. Jeho víra nepotřebuje viditelné ujištění.

IV. Křesťanská víra ve znovuzrození

Večeře Páně však zpřítomňuje nejenom naději ve vzkříšení fyzické, ale i ve vzkříšení duchovní. Na pozadí Eutychova příběhu si dnes můžeme znovu uvědomit, že každý z nás padl a přivodil si tím věčnou smrt. Nikdo z nás není spravedlivý a odplata za hřích je smrt. Je zbytečné pít se po tom, kdo za to vlastně může. Je zbytečné hledat viníky kolem sebe, nebo podléhat pokušení sebemrškačství.

Důležité je umožnit Stvořiteli nebe a země, aby se nad námi sklonil, aby nás objal a znovu do nás, do našeho chřípí, vdechnul dech věčného života. Důležité je uvěřit v možnost vlastního znovuzrození, dar znovuzrození přijmout a spolu se vzkříšeným Kristem *přejít už dnes ze smrti do života*.

Nevím, zda mne až dosud vydržely poslouchat naše Hrozinky na chatě u Vlachů na Březinách. Nevím, zda to, co jsem dnes říkal, bylo srozumitelné pro naše mladé na galerii našeho balkónu. Je docela možné, že ne, že jsem jako řečník zase selhal. Přesto chci říct, že se za vás mladé i starší modlím a věřím, stejně jako kdysi apoštol Pavel, že zázrak znovuzrození dnes, nebo později prožijete. Příběh Eutycha z Troády mne v mém očekávání povzbuzuje.

Amen